

ТЕХНОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ВИДОБУВАННЯ ТОРФУ ДЕРЖАВНИМ ПІДПРИЄМСТВОМ "РІВНЕТОРФ"

До складу Державного концерну «Укрторф», органом управління та власником майна якого є Міністерство енергетики та вугільної промисловості України, входять **державні підприємства: ДП «Волиньторф», ДП «Рівнеторф», ДП «Житомирторф», ДП «Київторф», ДП «Поділляторф», ДП «Сумиторф», ДП «Чернігівторф», ДП «Реммашторф» та інспекція Укрінспаливо.**

До складу ДП «Рівнеторф» протягом 2013-2017 років входили наступні структурні підрозділи:

- Дочірні підприємства «Смигаторф», «Володимирецьторф», «Моквинторф», «Березнеторф»
- Філії «Сарниторф», «Зарічнеторф», «Рокитнеторф»;
- Головне підприємство, в яке входить виробнича дільниця «Пісковоторф».

Станом на 31.12.2017 року до складу ДП «Рівнеторф» входять наступні структурні підрозділи: дочірні підприємства «Володимирецьторф», «Моквинторф» - процес ліквідації; філія «Сарниторф» - процес ліквідації.

Основна продукція підприємства – напівбрикети торф'яні для комунально-побутових потреб, фрезерний паливний торф для брикетування, торф для приготування компостів.

Частка видобування торфу ДП «Рівнеторф» у загальному обсязі ДК «Укрторф» по роках наступна:

- За 2013 рік ДК «Укрторф» видобув 420.9 тис. тон, з яких «Рівнеторф» видобув 106 тис. тон що становить 25,2%
- За 2014 рік ДК «Укрторф» видобув 437 тис. тон, з яких «Рівнеторф» видобув 142 тис. тон що становить 32,5%
- За 2015 рік ДК «Укрторф» видобув 468.9 тис. тон, з яких «Рівнеторф» видобув 162 що становить 34,5%
- За 2016 рік ДК «Укрторф» видобув 560.9 тис. тон, з яких «Рівнеторф» видобув 176,3 що становить 31,4%
- За 2017 рік ДК «Укрторф» видобув 515.8 тис. тон, з яких «Рівнеторф» видобув 177,1 що становить 34,3%

Основними технологічними показниками виробництва фрезерного торфу є тривалість сезону видобутку (терміни його початку та закінчення), тривалість технологічного циклу, кількість циклів за сезон, циклові та сезонні збори.

Величини циклових зборів (план /факт) на ДП «Рівнеторф» по роках наступні:

- 2013 рік відповідно 24,7 т/га / 20,2 т/га;
- 2014 рік відповідно 24,7 т/га / 29,7 т/га;
- 2015 рік відповідно 24,7 т/га / 37,7 т/га;
- 2016 рік відповідно 24,7 т/га / 49,8 т/га;
- 2017 рік відповідно 24,7 т/га / 33,0 т/га.

Величини сезонних зборів (план /факт) по роках наступні:

- 2013 рік відповідно 668 т/га/ 544 т/ га;
- 2014 рік відповідно 668 т/га/ 801,2 т/ га;
- 2015 рік відповідно 669,2 т/га/ 1019 т/ га;
- 2016 рік відповідно 685 т/га/ 1344 т/ га;
- 2017 рік відповідно 666,9 т/га/ 890,8/ га.

На підприємстві використовують технологію видобування фрезерного торфу із застосуванням бункерних збиральних машин з механічним принципом збору. Дана технологія заснована на польовому природному сушінні торфової крихти в розстилї, що створюється за допомогою фрезерних барабанів (фрезерів). Висушений торф збирається у валки, потім у польові штабелі, що розміщуються на кінцях карт (підштабельних смугах). На кожному технологічному майданчику, який включає чотири карти шириною по 40 м і довжиною 500 м, торф збирається в два штабелі, розташованих протилежно один одному.

Основні технологічні параметри при видобутку торфу вибирають з умови якнайповнішого використання метеорологічних умов для сушіння торфу. Фрезерування покладу при видобутку торфу для палива проводиться на глибину 12 мм з кінцевою вологістю 40%. За весь період сушіння проводиться 2 ворухіння торфової крихти.

Технологічна схема набула поширення завдяки своїй універсальності та простоті устаткування і

застосовується на підприємствах з різними об'ємами видобутку торфу.

Весь виробничий цикл на ДП "Рівнеторф" здійснюється комплектом технологічного обладнання, що включає фрезери, ворушилки, валкувачі, збиральні і штабелюючі машини та триває дві доби. Для виконання технологічних операцій використовують наступне обладнання:

- Фрезерування - марка МТФ-13М, кількість 3шт.
- Ворущіння - марка МТФ-21, кількість 3шт.
- Валкування - марка МТФ-0, кількість 3шт.
- Збирання - марка МТФ-44, кількість 8шт.
- Штабелювання – марка МТФ -71, кількість 3шт.

Основна продукція підприємства - напівбрикети торф'яні для комунально-побутових потреб, які виробляють з фрезерного паливного торфу. Споживачами даної продукції є: заклади освіти, медицини, культури, сільські ради, населення та організації.

Частка продукції для різних категорій споживачів по роках наступна:

- заклади освіти 5-12%,
- заклади медицини 1,6-2,2%,
- заклади культури 0,2-0,4%,
- сільські ради 1,2-2,8%,
- населення 35-54%,
- організації 35-50%.

За останні роки попит на напівбрикети торф'яні для комунально-побутових потреб суттєво зріс. Це пояснюється раціональним співвідношенням показників «ціна-якість».

Основні технологічні показники видобування фрезерного торфу на ДП "Рівнеторф" відповідають нормам і навіть перевищуються. Перевиконання сезонних зборів з 2014 по 2017 роки на 19,6% (2014 р.) – 96%(2016 р.) пояснюється збільшенням кількості циклів за сезон. Тому в подальшому необхідно провести дослідження термінів початку і закінчення сезону видобування фрезерного торфу для визначення фактичної кількості циклів за сезон з урахуванням кліматичних показників.